N°. 32.

DE GRONDWET.

ZATURDAG 2 JULIJ.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN EN ZOON, te 's Gravenhage.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
[illegible], n°. 250.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.00.
Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

BERIGT.

Ofschoon thans *zesmaal* in plaats van *driemaal* 's weeks verschijnende, wordt de prijs der Courant *niet verdubbeld*.

De verhooging, die de abonnements-prijs van 1 Julij heeft ondergaan, is slechts geëvenredigd aan de meerdere uitgaven voor zegel, papier en porto's.

Die prijs was per 3 maanden voor 's Gravenhage ƒ 3, voor de overige steden des Rijks ƒ 3.50. Thans is die prijs:

VOOR 'S GRAVENHAGE	ƒ 4.50.
VOOR DE OVERIGE STEDEN DES RIJKS	- 5.00.

De Grondwet is door het geheele land in *aanzienlijken* getale verspreid. Overal wordt die Courant gelezen.

De Uitgevers vestigen derhalve de aandacht op het voordeel, dat het plaatsen van ADVERTENTIEN oplevert, en op den goedkoopen prijs, daarvoor vastgesteld.

Berigten van *geboorte*, *huwelijk* en *overlijden* zullen GRATIS in het dagblad «DE INDIËR» worden overgenomen.

JOH. NOMAN EN ZOON.

DE AMSTERDAMSCHE COURANT.

Wij deelden, in eenige artikelen, onze meening mede over de uitkomsten, die de discussie in de Tweede Kamer, over het adres, in antwoord op de Troonrede, voor het Ministerie heeft opgeleverd.

Uit de uittreksels, die wij uit de artikelen over hetzelfde onderwerp van de meeste dagbladen gaven, is het gebleken, dat de drukpers, men mag zeggen bijna eenstemmig, in den zin, welken de Heer VAN HALL heeft kunnen goedvinden aan het adres der Tweede Kamer te geven, gezien heeft eene onhandige handigheid; eene meening, door het adres zelf en de daarover gevoerde discussiën luide weêrsproken. De eenstemmigheid in dat oordeel is zóó groot, dat zelfs de anti-revolutionnaire *Nederlander* jammerklaagt over de kleurloosheid van het adres, en de raadselachtige houding van het Ministerie ten hoogste afkeurt.

Alleen de *Amsterdamsche Courant* en de *Nieuwsbode* maken eene uitzondering: zij zijn van het gevoelen van den Heer VAN HALL, dat de Kamer, in haar adres, eene *verklaring van* VERTROUWEN heeft afgelegd. De steun, die het Ministerie bij de dagbladpers ondervindt, reduceert zich alzoo tot twee bladen, waarvan de *aard* en de *oorsprong* echter medebrengen, dat zij den Heer VAN HALL, wat de eene courant betreft, en speciaal den Heer DONKER CURTIUS, wat de andere courant aangaat, wel *moeten* toejuichen.

De *Nieuwsbode* schrijft de *Amsterdamsche Courant* in den regel *na;* door zijne grootere onhandigheid alleen, een glimp van oorspronkelijkheid aan zijn geschrijf gevende. Zoo is het ook geweest met het oordeel over het adres der Tweede Kamer, en de bij die gelegenheid gevoerde discussiën. Door alzoo een woord te rigten tot de *Amsterdamsche Courant*, wederleggen wij te gelijker tijd de zonderlinge redeneringen van den *Nieuwsbode*.

In drie artikelen heeft de *Amsterdamsche Courant* betoogd, dat het adres der Tweede Kamer getuigt van *vertrouwen* op het Ministerie, ja, van goedkeuring van al hetgeen aan zijne opleiding is voorafgegaan.

Wij eerbiedigen elks gevoelen, als dat gevoelen is gegrond op overtuiging. Maar wanneer, op gezaghebbenden toon, een oordeel wordt uitgesproken, dat niet slechts eene *illusie* blijkbaar tot grondslag heeft, maar tot welks staving het publiek wordt misleid, eensdeels door scheeve voorstelling, anderdeels door bepaald de waarheid te kort te doen: dan behoort daartegen met kracht te worden opgekomen.

Het is dan ook om deze redenen alléén dat wij, zeer beknopt, de drie artikelen van de *Amsterdamsche Courant* wenschen toe te lichten. Het publiek behoort, door aanwijzing van *feiten*, te worden ingelicht, omtrent de eerlijkheid der polemiek van de ministeriële pers.

De *Amsterdamsche Courant* begint met haren lezers het volgende sprookje op te disschen: „Het moest den aandachtigen beschouwer genoegen geven op te merken, dat er bij „al de leden der Kamer, *zelfs bij hen die zich tegen* „*de algemeene strekking verklaard hebben*, een geest van „gematigdheid, eene zucht om de groote belangen van „het land niet in de waagschaal te stellen, geheerscht „heeft, *die weldadige vruchten voor het vervolg* belooft." — Waarom aldus de waarheid verdraaid? Waarom gezwegen van de hartstogtelijke taal, gevoerd door de Heeren VAN DER BRUGGHEN, ELOUT en MACKAY? Waarom geen woord gerept van de onvoorzigtige redevoering van den Heer ROCHUSSEN, die daardoor dreigde in ééns „de groote belangen van het land in de waagschaal te stellen?" Waarom de lezers van de *A. C.* geheel onkundig gelaten van de onverdraagzame bewering van den Heer GROEN, dat hij het Ministerie alléén zou ondersteunen in de „protestantsche rigting"? Ja, waarom niet medegedeeld, dat de Heer GROEN de vergadering *uittartte* tot eene discussie, die zelfs het Ministerie niet wenschelijk achtte, maar op welk terrein hij, de Heer GROEN, verklaarde, geene vrees te gevoelen?

De *Amsterdamsche Courant* gaat aldus voort: „Het „adres van antwoord was *meerendeels een weêrklank van* „*de Troonrede*. Over het algemeen heeft de *commissie* „*en na deze de groote meerderheid van de Tweede Kamer*, „gemeend ook bij deze gelegenheid, dien weg te moeten „blijven volgen." — De *A. C.* moet al zeer onnoozele lezers hebben, als hare redactie gelooft, dat men aan haar oordeel eenig gewigt zal bijzetten: een oordeel gegrond op de verdraaijing der *meest stellige feiten*. Al de amendementen, die *verworpen* werden, waartoe strekten zij anders, dan juist om een weêrklank te geven van de Troonrede, waarin men een toon vond „die niet „in Troonreden gewoon is"? De groote meerderheid der Kamer wilde dus *geen weêrklank;* wilde *niet*, dat geantwoord werd op „de bekommering der duizende „onderdanen"; dat geantwoord werd op de woorden: „Mannen, die Mijn vertrouwen bezitten"; wilde niet dat gesproken werd van de verdraagzaamheid „sinds lang „bij ons inheemsch." En waarom wilde dat de Kamer niet? Omdat zij begreep het *geheele* Nederlandsche volk te vertegenwoordigen, *niet* het *gedeelte*, dat de Troonrede op het oog had.

Wat de *commissie* betreft: de *Amsterdamsche Courant* heeft voor hare lezers verzwegen, dat de Heer BOSSCHA, voorzitter dier commissie, heeft verklaard: „dat deze „*niet eerlijk* zou gehandeld hebben, indien zij aan de „Kamer had aangeboden een ontwerp, dat aan den gloed „der Koninklijke toespraak *gelijk* was of daaraan *nabij-* „*kwam.*" En verder: „De commissie meende derhalve „zich te mogen veroorloven bij deze hare eerste optre- „ding, in zoo verre *af te wijken* van het *gebruik*, om „het adres van antwoord te beperken *binnen* de grenzen „*waarin de Troonrede zich beweegt.*" — Is dat nu een *weêrklank* of is dat geen weêrklank? Duidelijker nog blijkt dit uit de redevoeringen der voorstellers van amendementen; zij noemden het adres „kleurloos" niet alleen, maar tevens de Kamer „*denationaliserend*", omdat het „*niet antwoordt*" op de warme taal, door den Koning gesproken. Wij noemen het driestheid van de *A. C.*, om aldus, tegen beter weten aan, strijdig met hetgeen gesproken is en officiëel *gedrukt* staat, hare lezers dergelijke oordeelvellingen te durven opdisschen.

Op deze valsche grondslagen voortredenerende, komt de *A. C.* dan ook tot de volgende slotsom: „Dezelfde „strekking, die de Troonrede had, om godsdienstige „verdraagzaamheid met kracht te handhaven, om ver- „deeldheid en scheuring te voorkomen, om onderlinge „vrijheid en zelfstandigheid te verzekeren, om orde, „vredelievendheid en regt te bevestigen: dezelfde strek- „king vinden wij gelukkig in het adres terug. Wij „verheugen ons daarom des te meer, daar het Ministerie „zich echt constitutioneel voor elk woord, dat in de „[illegible]

Wij zien niet in, waarop de vreugde van de *A. C.* gegrond is; immers de *A. C.* bewijst juist in de aangehaalde woorden, dat de twee „hoofd-momenten" in de Troonrede, zoo als de heer V. D. BRUGGHEN die doopte — het *politieke* en het *godsdienstige* moment — juist, waarop het aankwam voor het Ministerie.... *door de Kamer* NIET *zijn beantwoord.*

Maar zeer geschikt om de lachspieren op te wekken, worden de artikelen van de *A. C.*, als men zoo ver is gekomen, dat men er in leest, dat „het duidelijk „wordt," dat, lettende op den einduitslag van de stemming, „de ondersteuning, welke de Kamer in haar „adres aan de Regering schijnt toe te zeggen, nog „grooter is, dan uit die stemming zelve is op te maken."

Vooreerst begrijpen wij niet, hoe de ondersteuning, *blijkende uit de stemming*, nog grooter kan zijn, dan uit *die* zelfde stemming *is op te maken!* Hier heeft de *A. C.* eene dichterlijke vlugt genomen, die het ons, proza-schrijvers, niet gegeven is, zelfs in de verte, na te volgen.

Maar, ten tweede, van de 13 leden, die *tegen* het adres hebben gestemd, trekt de *A. C.* zeven af, die het sterker wilden gekleurd hebben: rest *zes*. De *A. C.* is nu magtig verblijd: „*dat slechts zes*" leden der Kamer „*zich niet hebben kunnen vereenigen met de goed-* „*keuring van hetgeen er gebeurd was of wat men* VOOR- „NEMENS IS TE DOEN." [illegible] wat er *is* gebeurd, naar ook al WAT MEN NOG VOORNEMENS IS TE DOEN?

Het is waarlijk om met het Ministerie medelijden te krijgen, als men het op die wijze, door zijne vrienden, ziet mystificeren. De verstandige lezer zal ons wel verschoonen, als wij ons onthouden van de wederlegging eener dergelijke redenering. De *A. C.* is, „*plus ministriel, que le ministre.*" De Minister is tevreden met „welwillendheid" — „ondersteuning," — met „vertrouwen" voor hetgeen *is* gedaan: het blad van den Minister zegt neen: „Dat is niet genoeg: „ook voor wat *gedaan zal worden* ondersteuning, welwillendheid en vertrouwen!" *Risum teneatis, amici!*

Op eene haar waardige wijze besluit de *A. C.* hare drie artikelen, door „als het meest afdoende bewijs" voor het vertrouwen, door de Kamer aan de Regering geschonken, bij te brengen:

Vooreerst: dat de Heer VAN HALL volkomen tevreden was;

Ten tweede: dat de Heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE, na de sluiting der discussie, verklaard heeft: „dat „het hem voorkwam, dat hoe zwak het adres ook ge- „steld ware, het *toch* goedkeuring behelsde van hetgeen „door den Koning verrigt werd."

Wij hebben reeds aangetoond, wat de *volkomene tevredenheid* van den Heer VAN HALL beteekende: het was *faire bonne mine à mauvais jeu.* Wat zou de A. C. overigens wel zeggen, wanneer, om te bewijzen, dat een dichtstuk goed geschreven ware, men haar toonde eene overheerlijke recensie, door den dichter zelven in een Tijdschrift geplaatst? Zou de A. C. daarin „het meest afdoend bewijs" vinden, om met dat dichtstuk „volkomen tevreden" te zijn?

Maar.... de Heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE?

Wij nemen de vrijheid, op te merken, dat de Heer SCHIMMELPENNINCK, beangst om zich bij de anti-revolutionnaire partij te scharen bij de eindstemming, getracht heeft, maar op zeer inconsequente wijze, eene uitlegging te geven aan zijne stem vóór het adres — [illegible] de algemeene strekking had afgestemd; *nadat* [illegible] al de verworpen amendementen gestemd" [illegible] Om dat, in het adres eenige verandering [illegible] dat inconsequente votum te kunnen [illegible] de, de Heer SCHIMMELPENNINCK [illegible] *kleurloos*, *vertrouwen*, wat hij [illegible] Tweede Kamer ja..., wat dien heer [illegible] *onpartijdig*. En deze, met minder [illegible]

[illegible] aijende opinie geeft de A. C. haren lezers [illegible] het meest afdoend[illegible] bewijs."

Maar die geheele redevoering van den heer SCHIMMELPENNINCK was een *hors d'œuvre;* [illegible] billijkerwijze buiten elke beschouwing blijven. Zij was uitgesproken *buiten de orde*; en het is alleen aan het zonderlinge [illegible] van den Voorzitter: "*om den spreker niet in de rede te vallen*," ofschoon het diens pligt geweest ware, dat [illegible] zich heeft kunnen vergasten aan de uitspraak in hoogste ressort van den Heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.

Deze toegeeflijkheid van den Voorzitter is des te meer betreurenswaard geweest, omdat juist daardoor eene Courant als de *Amsterdamsche courant* een afdoend bewijs meent te vinden voor de opinie der *Kamer* in de inconsequente retirade van een enkel lid; en omdat de *Nieuwsbode*, het voorbeeld van den Amsterdamschen bondgenoot volgende, er nog bijvoegt: Het is zóó waar, dat de heer SCHIMMELPENNINCK het gevoelen der *Kamer* heeft uitgedrukt, dat niemand hem heeft *wêersproken!*

Maar de *Nieuwsbode* verzwijgt, evenzeer als de *Amsterdamsche courant* de omstandigheid, dat *nadat* de Voorzitter den heer SCHIMMELPENNINCK buiten de orde had laten uitspreken, hij de leden uitnoodigde, *om dat voorbeeld niet te volgen.*

Aan zeven en zestig leden der Kamer werd het spreken belet; aan één lid werd het vergund buiten de orde te blijven doorredeneren.

De reis van den heer Lightenvelt.

Sinds verscheidene dagen liep het gerucht, dat de heer Lightenvelt op het punt stond van naar Rome te vertrekken. De *Staats-Courant* van heden meldt officieel, dat de minister voor de zaken der Katholieke Eeredienst door Z. M. naar Rome is afgevaardigd, met eene bijzondere zending belast.

Wij zullen dan alzoo binnen korte dagen twee gevolmagtigden te Rome hebben. Met welk doel? Waarom wordt aan den heer graaf de Liederkerke, de heer Lightenvelt toegevoegd? Welke is de zending van den laatste? Wat kan hij in last hebben?

Wij hebben ons zulks gedurende de jongste dagen dikwerf afgevraagd, en wij moeten bekennen daarop geen bevredigend antwoord te kunnen geven.

Er is in de jongste dagen zoo veel geschied, 't welk slechts vertooning was, dat men er ligtelijk toe komt, om in al hetgeen buitengewoons voorvalt, slechts vertooning te gaan zoeken.

Dat het vertrek uit 's Hage van den heer Lightenvelt, in deze gewigtige oogenblikken, om zich naar Rome te begeven, in buitengewone zending, zeer opmerkelijk is en geschikt om opzien te baren, behoeft geen betoog.

De vraag is alleen, of dit zeer opmerkelijke, dit zeer opzienbarende vertrek ook evenzeer geschikt is om eenig goed resultaat

Te gelijk met het vertrek van den minister voor de zaken der R. K. Eeredienst naar Rome, loopt het gerucht, en is de verwachting algemeen, dat het wets-ontwerp tot regeling van de betrekkingen tusschen Kerk en Staat, van daag of morgen, of althans binnen korte dagen, in de Tweede Kamer zal worden ingediend.

Welke de inhoud van dat voorstel van wet zijn zal, is ons onbekend. De berigten door verschillende dagbladen daaromtrent medegedeeld, mogen waar of onwaar zijn; dit is voor ons betoog op dit oogenblik tamelijk onverschillig. Maar vermoedelijk moet men verwachten, dat dit voorstel van wet, hoe het dan ook zijn moge, menige bepaling behelzen zal, die inbreuk maakt op de vrijheid en zelfstandigheid der kerkgenootschappen. Wij schrijven *vermoedelijk*, wij zouden *ongetwijfeld* kunnen zeggen, als men in aanmerking neemt, dat de godsdienstige quæstiën steeds door de staatslieden van den stempel, die thans besturen, met verbazende onwetenheid zijn behandeld. De heer van Hall, b. v., die de quæstie van het *placet* in de wereld geholpen heeft, zonder te weten wat hij deed, de heer van Hall zal zich nog herinneren, wat het hem gekost heeft, om die quæstie van het tooneel te doen verdwijnen. Bij die gelegenheid had de staatsman eenige ondervinding kunnen opdoen, als men ooit door ondervinding wijs werd. Intusschen die ondervinding heeft den heer van Hall niet wederhouden eerst van eene belofte te doen van genoegdoening aan de protestanten; vervolgens om die genoegdoening te geven in den vorm van eene wet; welke wet eindelijk nu, naar men zegt, op het punt staat van bij de Kamer ter tafel te worden gebragt. Van stap tot stap is de heer van Hall er toe gekomen, om het onmogelijke te gaan beproeven, en zoo staat hij dan op het punt om de vrijheid en zelfstandigheid der Kerk te gaan regelen door den Staat. Dit alleen, dat de Staat de vrijheid en zelfstandigheid der Kerk gaat regelen, is immers voldoende, om te komen tot het besluit, dat de zoogenaamde regeling der vrijheid en zelfstandigheid, onder welken vorm zij ook worde voorgedragen, met der daad zal uitloopen op eene konfiskatie van de vrijheid en zelfstandigheid der kerkgenootschappen ten behoeve van de suprematie van den Staat.

Welnu, als de minister voor de zaken der R. K. Eeredienst te Rome verschijnt om te onderhandelen, op het oogenblik, dat het gouvernement te 's Hage eene wet voordraagt, waarbij de punten in verschil eigenmagtig worden uitgemaakt, met het doel om terug te komen op de officieele verklaringen, door het vorig gouvernement, namens den Koning, aan Z. H. Pius IX gegeven; wat wil daar dan de heer Lightenvelt uitvoeren? Immers niets. Derhalve, óf de voordragt van wet moet nog niet nabij zijn, óf de zending van den heer Ligthenvelt is eene mystificatie. Er is geen middenweg.

Mogt de wet werkelijk in aantogt zijn, dan doet zich de vraag voor, wien de heer van Hall tracht te mystificeren?

De minister van Buitenlandsche Zaken staat bekend voor iemand, die zeer gevat is. Of hij zich nogtans zoo behendig acht, dat hij meent de diplomatie van Rome te kunnen om den tuin leiden, dat is mogelijk; maar dan zal men ten minste ook ons vergunnen te gelooven, dat hij zich zelven bedriegt.

Dat wij ook geen plan hebben, om de verwachte mystifikatie van den heer van Hall voor goede munt aan te nemen; dit blijkt uit dit ons schrijven, dat geen ander doel heeft.

Moet er dan iemand gemystificeerd worden; welnu, dan zullen [illegible] de [illegible] ondertekenaars der adressen [illegible], die en in [illegible] wetsvoordragt èn in [illegible] vertrek van den heer Lightenvelt [illegible] krijgen, dat [illegible] ministerie [illegible] hangige quæstie [illegible] en [illegible] matie in [illegible] gewone beweging [illegible]. [illegible] kan [illegible] ministerie [illegible] geven [illegible] veel werk [illegible] de [illegible] der [illegible] samen.

Maar [illegible] al [illegible] werk [illegible]? Dat weet de [illegible] Hemel. Het ministerie schijnt zich daarover niet al te zeer te bekommeren. Behalve op de behendigheid van den minister van Buitenlandsche Zaken, schijnt het te rekenen op het noodlot en het toeval, twee trouwlooze bondgenooten, waarop niet veel staat is te maken, om de vervaarlijke grillen, die zij zich veroorloven. Want het zou ook zeer goed mogelijk kunnen zijn, dat het noodlot en het toeval niet duldden, dat de adressanten werden gemystificeerd. In welke eventualiteit er eigenlijk niemand anders zou zijn gemystificeerd, dan het ministerie alléén.

Dit alles moet ons doen twijfelen, of de wetsvoordragt wel op het punt is om te worden in publieke discussie gebragt. Het zou mogelijk kunnen zijn, dat de loopende geruchten óf ongegrond waren, óf dat het ministerie zich bedacht en aan de beraamde plannen voor alsnog geen onmiddellijk gevolg gaf. De naastbij zijnde toekomst zal leeren, wat er van is. Inmiddels hebben wij 't nuttig geacht zoowel het ministerie als het publiek te waarschuwen, opdat er in het gevaarlijk opgezet spel ten minste geene valsche kaarten gebezigd worden.

(*De Tijd.*)

Buitenland.

ENGELAND.

Bij gelegenheid van den strijd over het Indische regeringsstelsel, hebben de twee uiterste partijen zich vereenigd tegen de voordragt van het bestuur. De heer d'Israëli, hoofd van de Tory-partij, heeft ondersteuning gevonden bij den heer Hume, den radicaal, en bij de heeren Cobden en Bright, hoofden van de partij des vrijen handels en van de Manchester-school. De indruk van de rede des heeren Cobden is zeer krachtig geweest, en met hoeveel talent ook de minister sir Graham gesproken hebbe, heeft hij dien niet kunnen uitwisschen. De heer Cobden en zijne vrienden willen de zaak van Indie verschuiven, om daarop, wat vroeger of later, dat stelsel toe te passen, hetwelk zij na eene langdurige worsteling in het Moederland hebben doen bovendrijven en dat nu zelfs door een gedeelte der Tories gehuldigd wordt.

FRANKRIJK.

Het regeringsblad behelst een bevelschrift, betreffende de pensionnering van oude en zwakke priesters.

Aan de benoeming van den vice-admiraal Hamelin als opperbevelhebber der Fransche vloot in de Middellandsche zee, wordt geen bijzonder staatkundig gewigt gehecht; de vice-admiraal zou voor lang buiten werkelijken dienst treden.

SARDINIE.

De senaat neemt, blijkens berigten uit Turin van den 25 Junij, met buitengewonen spoed de wetsvoordragten aan, die onlangs door de kamer van afgevaardigden geedgekeurd zijn. De zitting zal waarschijnlijk spoedig worden gesloten.

SPANJE.

De gezant bij de Vereenigde Staten, de heer Calderon de la Barca, is tot minister van buitenlandsche zaken benoemd. Men verwacht dat hij zijne benoeming zal aannemen. Hij zal door den heer Gonzales Bravo in Noord-Amerika vervangen worden.

De koninklijke raad heeft de zaak der spoorwegen onderzocht; men denkt dat hij ongunstig omtrent die van den Noorder-spoorweg uitspraak zal doen.

LOMBARDIJE.

Het geschil tusschen Oostenrijk en Piemont over de in beslag genomen goederen is nog verre van vereffend.

De verzoenende zending van den graaf van Rechberg naar Lombardije heeft geen gevolg gehad; de militaire invloed, door den maarschalk Radetzky vertegenwoordigd, heeft op nieuw boven de gematigde partij het veld behouden, en men schrijft daaraan zelfs de terugroeping van den graaf de Strassoldo, den civielen gouverneur, toe, die zeer voor eene tempering van de strenge staatkunde gestemd was.

TURKIJE.

De berigten van verschillende zijden over het Oostersche vraagstuk luiden thans meer oorlogzuchtig. Ook al wil men aannemen dat in sommige daarvan overdrevenheid heerscht, zoo valt niet te betwijfelen dat de spanning van het oogenblik groot is. Brieven uit Weenen, van den 27, dringen dit bepaaldelijk aan. Zij beweren zelfs, dat de bewoordingen, waarin de weigering van de Porte vervat is, van zoodanigen aard zou zijn, dat daarin eene zoo algemeene, weinig voorkomende taal is gesproken, dat Oostenrijk kwalijk meer aan bemiddeling tusschen de geschilvoerende partijen zou kunnen denken. De Oostersche gezant *von Bruck* had Redschid-pacha niet kunnen overhalen dat antwoord eenigzins te wijzigen, ten einde de weigering minder onbepaald te doen zijn. Dat een en ander verwekt te meer bevreemding, daar vroegere berigten [illegible] daarin overeenkwamen, dat de Porte zich beijverd had, hare weigering op de meest zachte wijze in te kleeden en zelfs aangeboden had, een gezant naar Petersburg te zenden. Wat hiervan nu zij, zal weldra blijken daar ook [illegible] staatstuk [illegible] spoedig in zijn geheel bekend zal worden gemaakt.

Rusland heeft zijnerzijds (zoo als reeds in ons vorig n°. als telegraphisch berigt gemeld is) weder door een vertoog in het Petersburger dagblad, doen verstaan, dat ondanks alle beweringen der Fransche en Engelsche bladen daartegen, het beschermheerschap van Rusland over de Grieksche Kerk van gelijken aard is als dat van Frankrijk over de Katholieke Kerk.

Men verzekert dat Rusland nu spoedig tot de bezetting van de Donau-vorstendommen zal overgaan, doch dat het bepaaldelijk (zoo als mede reeds gemeld is) die bezetting niet wil beschouwd hebben als eene vijandelijke daad, ten bewijze waarvan het de besturen aldaar wil doen aanblijven, de [illegible]llen op den ouden geregelden voet laten enz.

De vraag blijft echter, hoe de bezetting in Engeland en Frankrijk door de regeringen zal worden opgenomen? In het eerstgemelde land is eene groote mate van verbittering tegen Rusland onstaan, en wel ook door eene omstandigheid, met de Donauvaart in verband staande, welke den Britschen handel op gevoelige wijze treft.

Volgens het traktaat van Adrianopel mogten de Russen een quarantaine-station oprigten te Sulina, aan den mond van den Donau, een der weinige gelegenheden voor de uitvaart aldaar van groote schepen, waartegen zich achter nog een bezwaar opdoet, dat nu van staatkundige beteekenis wordt. Vóór den Donau-mond ligt namelijk eene modderbank, waarover de schepen niet komen kunnen, dan na hunne ladingen door ligters te hebben doen overladen. Dit voerde reeds tot groote kosten, maar vroeger waakten de Turken er althans voor dat het vaarwater eene tamelijke diepte bleef houden. Sedert de Russen te Sulina post gevat hebben, hebben zij den afvoer van slib niet in het minst tegen gegaan, ja, volgens sommige berigten, opzettelijk in de hand gewerkt, ten einde den handel van Turkije naar de Russische havens te doen overgaan. Verscheiden honderde schepen, doorgaans engelsche met graan geladen, zijn thans door die belemmering opgehouden de rivier uit te komen; hetgeen den britschen graanhandel niet weinig verstoort, daar de speculatiën, bij de rijzing van [illegible] worden.

Men weet dat de graanhandel op de Zwarte Zee sedert eenige jaren te Londen en te Liverpool eene groot, uitbreiding heeft erlangd. Men denkt dat de Engelsche regering ook omtrent dit ophouden der schepen de lichting gevraagd heeft; maar het blijkt nog niet, dat Rusland gewapenderhand schepen heeft aangehouden.

Lord Clanricarde, die zijn bekend voorstel over het Russisch-Turksch geschil den 27 Junij zou gedaan hebben, heeft besloten dit tot den 8 Julij uit te stellen. In het Lagerhuis heeft de heer Layard den 28 te kennen gegeven, dat hij het oogenblik gekomen achtte, waarop het publiek regt had nadere inlichtingen over het oostersche vraagstuk te bekomen, en dat hij dienvolgens ook, den 8 Julij aanst., een voorstel deswege zou doen.

De Parijsche *Moniteur* bevat een artikel, naar aanleiding van eene beschouwing van de *Morning-Post*, over de circulaire van den graaf van Nesselrode, waarover laatstgemeld blad zich aldus uitlaat:

"Er bestaat slechts éene meening in Engeland omtrent het gedrag van Rusland, en deze meening wordt uitgedrukt in de motie, die lord Clanricarde in het Hoogerhuis zal doen. Deze motie strekt, om een adres aan de Koningin aan te bieden, waarin het Hoogerhuis verklaart, met leedwezen vernomen te hebben, dat de Russische regering eene staatkunde gevolgd en maatregelen genomen heeft, waardoor de onafhankelijkheid en het ongeschonden bestaan van het Ottomanische rijk in de waagschaal wordt gesteld. In het adres zal tevens de verzekering aan de Koningin worden gegeven, dat H. M. met vertrouwen kan rekenen op den ijver en de gehechtheid van het Hoogerhuis, en alzoo de regering eene volledige medewerking ondervindt tot handhaving van de goede trouw in de naleving der tractaten, die Engeland heeft helpen sluiten, en ten einde de staatkundige verhouding, ook met betrekking tot het grondgebied, te bewaren, waarop de vrede van Europa, de veiligheid van den handel en de nationale onafhankelijkheid van onzen ouden bondgenoot berust."

In deze woorden (dit voegt de *Moniteur* er bij) liggen de gevoelens en de denkwijze van het geheele land opgesloten, en er kan niet de minste twijfel bestaan of de Britsche regering deelt die gevoelens. Zij heeft bereids met vastberadenheid gehandeld, door eene vloot naar de Dardanellen te zenden; deze vloot zal hare staatkunde, die waarlijk nationaal is, doen zegevieren; zij is de staatkunde waardig van mannen, die 's lands zaken besturen. Nooit heeft er de minste twijfel bestaan nopens

de medewerking van Frankrijk ten deze; en wat er ook gebeure, het goede regt zal de bovenhand behouden, dank zij de vereenigde handelingen der twee groote westelijke mogendheden.

Men hield zich den 31, naar aanleiding van de jongste tijdingen uit Konstantinopel, te Parijs bijkans uitsluitend met de Oostersche zaken bezig. De toon der bladen is meer oorlogzuchtig, en de beurs heeft weder eene daling ondergaan.

Wij deelen hieronder, uit verschillende bronnen, bijzonderheden mede wegens den staat van zaken in Turkije, de toerustingen enz.

In eene correspondentie van den *Constitutionnel* leest men het volgende:

„In eene zamenkomst die Lord Redcliffe dezer dagen met Reschid Pacha heeft gehouden, heeft eerstgenoemde de diensten aangeboden van een zeker aantal officieren der Engelsche zeemagt. Dit aanbod is, naar men zegt, ten deele aangenomen. De Porte heeft ook verscheidene jonge Muselmansche officieren, die aan boord van Engelsche vaartuigen dienen, teruggeroepen, om hen op hare vloot te gebruiken.

„De beweging der troepen hield niet op. De *redifs* (militien) kwamen steeds uit alle oorden van het Keizerrijk aan, en werden achtervolgens naar het hoofdkwartier gezonden, dat voorloopig te Schoumla is gevestigd. Te midden dezer verwonderlijke bedrijvigheid heeft de Porte, uit aanmerking, dat de middelen om de troepen uit Azie naar Turkije over te voeren, zeldzamer begonnen te worden, zich tot den agent der Fransche paketbooten gerigt, om haar daarin te hulp te komen; welke hulp haar dan ook bereidwillig is verleend."

Uit berigten, gedagteekend Besika, 16 Junij, blijkt het volgende:

„Den 12, 's morgens is het Fransche eskader naar Besika, aan den ingang der Dardenellen onder zeil gegaan, en heeft er den 14, des avonds ten 7 ure, het anker geworpen. Daar bevonden zich reeds het Engelsche eskader, bestaande uit zes schepen en zeven stoombooten. De twee admiralen hebben elkander met 17 kanonschoten begroet.

„De twee vereenigde eskaders bestaan alzoo uit 14 schepen, waarvan 5 driedekkers, benevens 12 stoombooten.

„De *Gomer*, waarop zich de vice-admiraal Desfossés bevindt, wordt elk oogenblik verwacht.

„Gister ochtend heeft de admiraal Dundas een bezoek afgelegd bij den admiraal Delasusse, en dezen, met al de bevelhebbers, tot een groot diner tegen den 20 genoodigd."

Brieven uit Konstantinopel, van den 17, bevatten het volgende:

„Men had vernomen; dat de vice-admiraal Romain-Desfossés, bevelhebber van de statie in den Levant, die zich aan boord bevindt van het stoomfregat de *Gomer*, te Ourlac het anker geligt, en zich bij het Fransche eskader te Besika gevoegd had.

„Het Russische fregat de *Mesimbria* was gezien in de zwarte zee, komende van Odessa en aan boord hebbende den generaal der artillerie Reinberg, belast met het onderzoeken der Rusische batterijen aan de zwarte zee.

„Eene Oostenrijksche divisie, zamengesteld uit drie oorlogvaartuigen en onder bevel van Z. Keiz. H. den aartshertog Ferdinand Maximiliaan, broeder van den Keizer van Oostenrijk, was te Besika aangekomen, waar zij slechts weinige dagen blijven en daarna te Ourlac het anker werpen zou,

„De Tunische stoomkorvet de *Minos*, onder bevel van den scheepskapitein Mohamed-Beij, was te Konstantinopel aangekomen, en had aan boord Ahmet-Pacha, belast met eene bijzondere zending bij den sultan. Men zeide, dat de Beij van Tunis, even als, onderkoning van Egypte, zijne diensten aan de Porte aanbood in geval er vijandelijkheden zouden plaats hebben."

In de dagbladen van Konstantinopel van 9, 11 en 14 Junij vindt men nog een aantal bijzonderheden betrekkelijk de krijgstoerustingen van de zijde der Turken, waarvan wij de volgende opnemen.

„Den 4, vertrok de president van den raad van Top-Hané, Moustapha-Pacha, naar Varna, van waar hij zich naar Choumla zal begeven. Daar bevindt zich reeds een der regementen van het korps genie, dat vroeger te Pera was gekazerneerd.

„Het stoomfregat de *Minos*, kapt. Mohamet-Beij, is den 4 uit Tunis aangekomen.

„Den 5 Junij is het stoomfregat van den staat Tait naar Bar (in Albanie) vertrokken, om daar troepen naar Konstantinopel in te schepen.

„Het stoomfregat van den staat *Feisi-Bahri* is den 7 Junij naar de zwarte zee gestevend. Het was geladen met krijgsvoorraad.

„Den 10 Junij is naar Varna vertrokken Ahmed Pacha, gouverneur der militaire school, vergezeld van een groot aantal officieren van den grooten staf, benevens jonge officieren, die dit jaar de militaire school en de school voor de genie hebben verlaten.

„De meeste Onderwijzers dier beide scholen vergezellen evenzeer Ahmed-Pacha. Daaronder telt men den escadronschef Magnan, van de militaire school, den kapitein Schmid en den luitenant der genie Blomm, van de school der genie.

„De verscheidene jonge doctoren der keizerlijke geneeskundige school zijn ook in de legerkorpsen geroepen, die zich aan den Donau vereenigen.

„De vloot zal naar wensch weldra op sleeptouw worden genomen van de reede van Buijukdere, waar zij geankerd ligt, met bestemming naar de zwarte zee. De bemanning der vaartuigen, waaruit zij bestaat, hebben reeds eene aanzienlijke versterking ontvangen door de redifs der zeemagt.

„De redifs der landmagt zijn ook uit de provincien naar den Donau getrokken. Al de oude soldaten nemen weder met vreugde en geestdrift dienst.

„De stoombooten der ottomanische regering doen sedert eenigen tijd eene zeer geregelde dienst. Hare gewone diensten worden nu zeer vermeerderd door het op sleeptouw nemen der oorlogschepen en eenige transportvaartuigen naar de Zwarte zee, en door het overvoeren van troepen uit verschillende deelen van het rijk naar de kusten van Bulgarie."

Eindelijk leest men in het Dagblad van Konstantinopel van 14 Junij:

„De krijgsmagt der turksche marine heeft zich vereenigd aan het Noorder-uiteinde van den Bosphorus, van Therapia af tot de monden der zwarte zee. Zij bestaat op dit oogenblik uit 35 schepen, waarvan twee driedekkers, drie tweedekkers, tien fregatten, vier korvetten, acht brikken en acht stoombooten, waaronder er eenige groote zijn. De krijgsmagt zal spoedig en dagelijks vermeerderd worden, vooreerst door verscheidene schepen, die uit de verschillende ligplaatsen in het rijk teruggeroepen zijn, en voorts door acht schepen, die in het arsenaal worden toegerust en spoedig zullen gereed zijn.

„Het belangrijkste deel der keizerlijke vloot, ligt geankerd tegenover de dorpen Buyukdéré en Sari-Yéri; twee fregatten houden het oog op de zwarte zee. Al die schoone plaatsen, reeds zoo indrukwekkend door hare stoute natuur, hebben eensklaps een nog statiger aanzien en een ongewone levendigheid bekomen door de tegenwoordigheid dier schepen en die jonge zeelieden, verzeld met de beste stemming bij de moeijelijkheden waarin zich het land bevindt.

„Die vloot onderscheidt zich vooral door het volkomene harer toerusting, die zelfs voor den meest eischenden opmerker niets te wenschen overlaat; de zeelieden, waarmede zij bemand is, zijn voor het grootste deel oude soldaten, krachtig en welgeoefend krijgsvolk. De regering heeft zorg gedragen, onlangs allen, die minder voor de dienst geschikt waren, te doen vervangen.

Behalve den kapitan-pacha, die in tijden van oorlog altijd de bevelhebber der zeemagt is, zal de vloot onder de bijzondere bevelen staan van den vice-admiraal Ahmet-Pacha, die te dien einde van de kusten van Montenegro is teruggekomen. Hij is een man van uitstekende krijgskennis, en onderscheidt zich door zijne vaderlandsliefde en onvermoeide werkzaamheid, gepaard met eene zeldzame geestkracht. De andere opperhoofden zijn Moustapha-Pacha, Musthaver-Pacha, en Osman-Pacha. Met zulke aanvoerders, met zulke matrozen, hebben wij de vaste overtuiging, dat de vloot, als het noodig is, haren pligt goed zal vervullen."

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN VRIJDAG, 1 JULIJ.

In deze zitting zijn ingekomen twee koninklijke boodschappen, ten geleide van even zoo vele wetsontwerpen, als:

een betrekkelijk het bouwen en planten, en maken van andere werken, binnen zekeren afstand van 's lands vestingwerken;

en een, regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen [Zie *hieronder*.]

Deze wetten zullen worden gedrukt, rondgedeeld en verzonden naar de afdeelingen.

Voorts zijn benoemd tot rapporteurs voor het wetsontwerp: tot aanvulling van de wet van 18 December 1852, betreffende de pensioenen der zee- en landmagt, de heeren: Rijk, Westerhoff, Stolte, Taets van Amerongen en van Franck;

tot wijziging der wet van 28 Aug. 1851 (bevordering der officieren van de geneeskundige dienst en van de administratie bij de zeemagt), de heeren: Rijk, Westerhoff, Stolte, Hugenholtz en van Franck;

tot wijziging van staat A, behoorende bij de wet van 28 Aug. 51 (pensioenen der officieren van de geneeskundige dienst en van de administratie bij de zeemagt), de heeren Rijk, de Kempenaer, Stolte, Hugenholtz en van Franck;

tot verzekering der uitvoering van sommige voorschriften van plaatselijke verordeningen, de heeren Luijben, Westerhoff, Wintgens, Sleeswijk Voning en de Brauw.

tot verlenging van den termijn, bij art. 293 Gemeente-Wet voorgeschreven, de Heeren: Donker, de Kempenaer, Dommer, Elout en de Brauw;

tot sluiting van het kanaal van St. Andries, de Heeren: Mackay, Bots, Dommer, Storm van 's Gravesande en van Goltstein;

tot regeling van het fonds voor consignatien de Heeren, [illegible]

tot opheffing in den Molukschen archipel van de beperkende bepalingen omtrent handel en scheepvaart, de heeren: van Hoëvell, de Kempenaer, Stolte, Sloet en Baud; en

tot duurzame regeling van de verstrekkingen, de heeren: Jespers, Westerhoff, van Nispen, Hugenholtz en van Bosse.

's Gravenhage, 1 Julij.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan J. W. Roessing van Iterson, als burgemeester van Achttienhoven c. a., en benoemd tot burgemeester van Nieuwkoop c. a. en Achttienhoven c. a., J. A. Swillens.

Men zegt, dat de Regering zou weigeren uit te betalen de gelden, die op de Staats-begrooting voor het Roomsch-Catholieke kerkgenootschap staan uitgetrokken; omdat de Regering meent, dat op dit oogenblik geen wettig erkend orgaan voor dat kerkgenootschap hier te lande bestaat, aan hetwelk die gelden zouden kunnen uitbetaald worden.

Per telegraaph wordt uit Athene van den 24sten Junij gemeld, dat op het eiland Creta een oploop heeft plaats gehad, waarvan de Engelschen de aanleggers zouden zijn geweest. De bijzonderheden omtrent dezen oploop zijn niet bekend gemaakt.

Er zijn per Overlandmail berigten ontvangen uit Batavia, 11 Mei. Wij ontleenen daaraan het volgende:

„Aan Europesche ingezetenen, die, volgens de algemeene bepalingen omtrent het vast verblijf in Nederl. Indie, in de binnenlanden van Java mogen verblijven, zal, op hun verzoek, door den resident der Preanger regentschappen worden toegestaan de invoering, tot wederopzegging toe, op de drie hoofdplaatsen dier residentie: Tjantjoer, Bandong en Soemadang.

Men verneemt van Kedirie, den 16den April, dat onlangs in het district Gotean, regentschap Berbek, eene soort van cholerine is uitgebroken, die 149 menschen heeft aangetast, waarvan slechts 45 hersteld zijn. De ziekte heeft hevig, maar gelukkig niet lang gewoed.

In de Walkomst Baai, nabij het eiland Ozmang (Soemoer) is verongelukt de Engelsche schoener Swallow, komende van Singapore en bestemd naar Port Philip; de gezaghebber, genaamd Fordyce, benevens de eigenaar van het vaartuig John Reilly, en vijf man van de equipage, zijn allen bij dit ongeluk omgekomen.

Men schrijft uit Petersburg, dat H. M. de koningin-weduwe der Nederlanden den 20 Junij, in goeden welstand te Peterhof is aangekomen.

Het Drentsche hof heeft den 25 dezer beslist, dat de wet van 28 Nov. 1818 ook op diakoniën van toepassing is, dat ook voor haar geldt de verpligting tot verleenen van voorloopig onderstand, zoolang niet is uitgemaakt waar een behoeftige armlastig is, terwijl de alimentatie terugvorderbaar is van de diakonie, waaronder later mogt blijken, dat de behoeftige armlastig was.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* bevat heden een welgeschreven artikel, ter aanbeveling aan de kiezers van het district Dordrecht van de candidatuur des Heeren Mr. P. Blussé van Oud-Alblas, tot lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Na hetgeen wij bereids over deze candidatuur gezegd hebben, laten wij nog gaarne, uit het artikel van de N. R. C., de onderstaande zinsneden volgen:

„De Heer BLUSSÉ is handelaar en landeigenaar.

„Hij is meer. Hij is handelaar, die met kracht den vrijen handel voorstaat.

„Dezer dagen zagen wij een voormalig koopman voor de Tweede Kamer kiezen, die minder met den vrijen handel is ingenomen.

„Het is dus zeer gewenscht, den Heer BLUSSÉ in de Kamer tegen over hem te stellen.

„Wij verheugen ons derhalve, dat de kiezersvereeniging te Dordrecht dien Heer tot haren candidaat heeft gekozen en hopen, dat de kiezers van dit district zich door geene overwegingen, van welken aard ook, zullen laten weêrhouden, om aan hem hunne stemmen te geven. Het is toch waarlijk niet te veel gevergd, dat in de Kamer één man trede, die aan den landbouwenden stand toebehoort. Onze [illegible] zonder genoeg vertegenwoordigd [illegible] uit zijn twijfel, tot roem [illegible] schenkt, midden eenen [illegible]

zoo kundig en met de handelsbelangen zoo zeer bekend, als de Heer BLUSSÉ.

Wij hopen dus, dat de kiezers van het kiesdistrict Dordrecht hunne stemmen zullen uitbrengen op den Heer

« Mr. P. BLUSSÉ VAN OUD-ALBLAS. »

De Algemeene Rekenkamer heeft bekend gemaakt, dat weder bij haar is overgebragt voor eene som van *achttien duizend vijf honderd gulden* aan ingetrokken muntbiljetten van *f* 1000 en *f* 500, zoodat thans, voor een bedrag van *f* 19.770.500 aan muntbiljetten, is ingetrokken.

Heden heeft Jhr. Mr. J. A. ridder van der Heim van Duivendijke, onlangs door den Koning benoemd tot commissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland, zijne betrekking aanvaard.

Z. M. heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen Mr. F. J. H. Borret, nieuw benoemd lid van den Raad van State, tot het afleggen van den gevorderden ambtseed. Heden heeft de heer Borret voor het eerst in dat collegie zitting genomen.

De Koning heeft den baron L. H. A. van Ittersum tot Hoogsdeszelfs kamerheer benoemd.

Z. M. heeft Mr. G. L. Kniphorst, notaris en advocaat te Assen benoemd tot raadsheer in het provinciaal geregtshof van Drenthe.

Z. K. H. prins Frederik heeft eene gift van *f* 200 doen toekomen aan de ongelukkigen te Gees, die den 22 Mei jl. door een hevigen brand hunne bezittingen hebben verloren.

De commissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland heeft, 30 Junij jl., de volgende circulaire aan de gemeente-besturen gerigt.

« Het heeft den Koning behaagd, mij, bij besluit van den 13 Junij ll., n°. 32, op mijn verzoek, een eervol ontslag te verleenen als Zijner Majesteits Commissaris in de provincie Zuid-Holland.

« Bij het nederleggen dezer betrekking en het terugzien op het vijfjarig tijdvak, gedurende hetwelk ik de eer had die te bekleeden, gevoel ik behoefte om, ook aan U, mijnen opregten dank te betuigen voor de menigvuldige blijken van vertrouwen en van de ijverige medewerking, welke ik van Uwe zijde heb mogen ondervinden

« De wensch dat mijne pogingen tot bevordering der belangen van een gewest, [illegible] worden ondersteund, is in ruime mate vervuld, en het zal voor mij altijd eene der aangenaamste herinneringen zijn, dat mijne verwachting niet werd teleurgesteld, toen ik Uwe medewerking inriep en de hoop te kennen gaf, dat mij Uw vertrouwen zou worden geschonken.

« Ik verzoek U de verzekering aan te nemen mijner hartelijke erkentelijkheid en voortdurende belangstelling in het welzijn dezer provincie. Moge Gods zegen rusten op hetgeen tot bevestiging en vermeerdering daarvan verder zal worden verrigt, en de betrekkingen, waarin wij met elkander zijn geweest, bij U steeds, als bij mij, in welwillend aandenken blijven.

De Hooge Raad heeft, bij arrest van gisteren, in zake Koopmans tegen den ontvanger van Lemsterland, op de pleidooijen van Mr. F. C. Donker Curtius voor den belastingschuldige, en van Mr. W. Wintgens voor het bestuur, de wettigheid van de heffing der zoogenaamde slik- en armengelden in de provincie Friesland uitgemaakt. Deze beslissing is genomen overeenkomstig de conclusiën van den procureur-generaal van Maanen, die echter meende, dat er geene bevoegdheid bestond tot invordering dier gelden bij dwangbevel en parate executie. Ook op dit punt heeft de Hooge Raad de bevoegdheid daartoe aan de besturen toegekend, en alzoo de voorziening in cassatie tegen het arrest van het Hof in Friesland verworpen.

Ged. Staten van de prov. Zuid-Holland hebben, bij resolutie van 28 Junij jl. vastgesteld, dat de verkiezing van een lid der Prov. Staten, ter vervulling der vacature, ontstaan door het ontslag, dat Jhr. Mr. J. A. ridder van der Heim van Duivendijke (benoemd tot commissaris des Konings in deze provinzie) genomen heeft, te 's Gravenhage zal plaats hebben op dingsdag, den 12 Julij aanstaande.

Gisteren zijn te Leijden tot Doctoren in de geneeskunde gepromoveerd de heeren: J. M. Piepers van Brussel, na verdediging van eene Diss. Med. Obst. « *Continens observationes nonnullas et clinico clav.* » *Simon Thomas* en H. C. Kips, van 's Hage, na verdediging van eene Spec. Chir. Med. Inaug. « *Continens observationes quasdam e clin. chir. clav. Kriger.* Tot doctor in de regten is gepromoveerd de heer H. van Aken, van Gorinchem, na verdediging van eene Diss. Jur. Inaug. « *de assecuratione contra incendium.* »

Te Groningen promoveerde eergisteren tot doctor in de regten de heer A. Lijphart, van Appingedam, op *questiones.*

Eergisteren arriveerde op de reede van Hellevoetsluis, onder het lossen van saluutschoten Z. M. stoomschip Ardjoeno, kapitein-luitenant ter zee A. J. Voet, den 24sten Februarij van Batavia vertrokken. Het état-major van dat vaartuig bestaat, behalve den kommandant, uit de heeren: Wigchers, luit. ter zee 1e kl., Andrau, de Kanter, Edeling, van de Kasteelen luits. ter zee, 2e kl., Zillesen en Hamel van Oronenthal, officieren van administratie; Vermeulen, off. van gezondheid 1e kl.; Deminiere en Goosen, offic. van gezondh. 3e kl.; Verdoorn, scheepsklerk. Machinekamer: de heeren: Hardes off. machinist; Kamerling, machinist 1e kl. Beurekamp Gilles, mach. 2e kl., en Kespestijn, mach. 3e kl.

Gisteren arriveerde te Rotterdam per spoor, van Harlingen over Amsterdam, een detachement suppletie troepen, sterk 160 officieren en manschappen, welke terstond zijn overgegaan op het aan de Willemskade gereed liggende barkschip Schelde, Kapitein P. van Duyn. Genoemd vaartuig zal terstond de reis naar Batavia aanvaarden.

Door den gemeenteraad van Middelburg is eergisteren de heer S. S. Coronel Mz., med. doctor aldaar, tot stads geneesheer en de heer mr. D. A. Berdenis van Berlekom tot secretaris der plaatselijke school-commissie benoemd.

Laatste Berigt.

Het wets-ontwerp, regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, is van den navolgenden inhoud:

Wij WILLEM III, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, wettelijke bepalingen vast te stellen ter uitvoering van onderscheidene voorschriften van het VIde hoofdstuk der Grondwet en ter vervanging van op dit onderwerp bestaande verordeningen, opdat Wij gelijke bescherming aan alle kerkgenootschappen in het Rijk kunnen verleenen, en waken, dat zij zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. [illegible] volkomene vrijheid gelaten, zich met betrekking tot alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigenen boezem betreft, te organiseren onder verpligting om Ons dadelijk van hunne organisatie volledige kennis te geven en Onze goedkeuring te vragen op zoodanige bepalingen, waarvan de uitvoering niet zonder medewerking van het Staatsgezag kan plaats hebben.

Art. 2. Wij behouden Ons voor, van de bedienaren der openbare godsdienst, die voor, bij of na de aanvaarding hunner bediening eenen eed of belofte afgelegd hebben, welke door Ons bedenkelijk voor de veiligheid van het Rijk of voor de openbare orde en rust wordt geoordeeld, te vorderen den eed van getrouwheid aan Ons en gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, af te leggen binnen den termijn door Ons te bepalen, in handen van Onze commissarissen in de provincien, tot het afnemen daarvan door ons gemagtigd.

Art. 3. Vreemdelingen worden tot het bedienen van de openbare godsdienst niet toegelaten, dan na daartoe Onze toestemming te hebben verkregen.

Art. 4. De titulaturen in de kerkgenootschappen aan de bedienaren der openbare godsdienst toegekend, geven noch ten opzigte van het wereldlijk gezag, noch ten opzigte van andere kerkgenootschappen, eenige aanspraak, rang of voorregt.

In de aanraking met het wereldlijk gezag worden die titulaturen alleen gebezigd na vermelding van den geslachtnaam der titularissen.

Art. 5. De ter aanwijzing van kerkelijk gebied door kerkgenootschappen gebezigde namen van provincien of gemeenten worden slechts als van kerkelijken aard beschouwd en hebben geen verder gevolg.

Art. 6. Zetels of standplaatsen van bedienaren der openbare godsdienst of van vergaderingen, kerkgenootschappen vertegenwoordigende, worden niet opgerigt, aangewezen of veranderd, dan nadat Wij in het belang der openbare orde en rust de geschiktheid der plaats beoordeeld en erkend hebben.

Wij behouden Ons voor, in hetzelfde belang omtrent de al of niet geschiktheid dier zetels of standplaatsen, welke zonder Onze goedkeuring na den 3den November 1848 mogten zijn opgerigt, aangewezen of veranderd, uitspraak te doen binnen het jaar, volgende op het in werking brengen dezer wet.

Alvorens echter krachtens dit artikel eenige beslissing te nemen, wordt de Raad van State gehoord.

Art. 7. De bedienaren der openbare godsdienst dragen het gewaad voor kerkelijke plegtigheden of bij de uitoefening van de openbare godsdienst in hun kerkgenootschap voorgeschreven, niet dan binnen gebouwen en besloten plaatsen of daar waar de openbare godsdienstoefening naar het 2de lid van art. 167 der Grondwet is toegelaten.

Art. 8. Elke oprigting van een gebouw tot uitoefening van de openbare godsdienst, vereischt in het belang der openbare orde en rust een onderzoek omtrent de plaats van vestiging in de gemeente.

Voor dat de oprigting wordt toegelaten zal, na verhoor der plaatselijke besturen, daaromtrent door Ons worden beslist.

Wanneer Onze goedkeuring niet gevraagd of geweigerd is, kan de opruiming door Ons voor rekening der stichters worden gelast.

Art. 9. Het klokkengelui tot viering van kerkelijke plegtigheden of om de ingezetenen tot de godsdienstoefening op te roepen, wordt in gemeenten, waar kerken van meer dan één kerkgenoodschap zijn, niet toegelaten, dan met toestemming van Onzen commissaris in de provincie.

Klokkengelui tot andere einden heeft geene plaats dan met vergunning der plaatselijke politie.

Art. 10. De bedienaar der openbare godsdienst, die aan deze wet of aan de bevelen, door Ons uit kracht daarvan uitgevaardigd, niet voldoet, hare voorschriften overtreedt, of elders dan art. 167 der Grondwet toelaat de openbare godsdienst uitoefent, word verklaard: « *in strijd met de wet te hebben gehandeld* », en veroordeeld in de kosten.

Art. 11. De officieren van justitie bij de arrondissements regtbanken eischen, de beklaagde behoorlijk gedagvaard, voor de regtbank ter burgerlijke teregtzitting, de toepassing van het voorgaand artikel.

Geene vervolging kan door hen worden ingesteld dan op magtiging van den procureur-Generaal onder wiens bevelen zij staan.

Art. 12. Van het vonnis wordt appel, van het arrest cassatie toegelaten.

Art. 13. De behandeling der zaak heeft in eersten aanleg en hooger beroep plaats met geslotene deuren, de gedaagde kan zich door een raadsman doen bijstaan.

Art. 14. De bedienaar der openbare godsdienst, die na eene eerste veroordeeling andermaal wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld, wordt bij hetzelfde vonnis ontzet van de regten, opgenoemd in art. 42 van het Strafwetboek voor den tijd van drie tot tien jaren.

Bij derde of latere veroordeeling wordt de overtreder daarenboven tot gevangenisstraf van minstens zes maanden en hoogstens twee jaren veroordeeld.

Art. 15. De regtsgedingen krachtens het voorgaand artikel, ter zake van herhaalde overtreding gevoerd, worden op de gewone wijze voor den gewonen regter behandeld.

Art. 16. Bij het in werking komen dezer wet zijn, behoudens de bepalingen der wetten en reglementen, bedoeld in art. 167 der Grondwet, afgeschaft de wet van 18 Germinal, jaar X, en alle andere met de tegenwoordige wet strijdige bepalingen.

Lasten en bevelen enz.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 1 Julij 1858.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	63⅛ ¼ 5/16	*Hope* 1798/1816	5	109⅛ ¼
Dito Certificat.	3	76⅛	Dito 1828/1829	5	108
Dito Dito	4	94¼ 7/16 3/8	Cert. 1831/1838	5	9
O. I. Leening	4	9	Dito Dito	4½	100⅛
Amort. Syndic.	3½	94	Dito *Hope*	4	9
Hand.-Maats.	4½	129	Dito *Stieglitz*	4	92 1/16 3/16
Belgie.			Ditodito 5e Ser.	4	9
Certificaten	2½	5	Inschr. Assig.	6	
D° *Rothschild*	2½	52⅝	Certific. dito.	6	7
Frankrijk.					
Obligatiën	3	7	**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	22 13/16 7/8	Obligatiën	4	8
Dito Buitenl.	3	4 [13/16	**Oostenrijk.**		
D°. Binnenl. s/m.	3	42 11/16 13/16			
Bew. Sp. Com.		6 1/16 1/8 1/16	Metalliek	5	81¾ 13/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	98⅞ 4
Portugal.			Dito letter B.	5	95⅞ 4
Londen	5	38 5/16 7/16 3/8	Dito 1847	2½	4
Dito dito	4	35⅞ 36 36	Dito 1851/1852	2½	41⅞ 42

Ned. Haarlemmerm. 5 pct. 104⅞; Aand. Rijn-Spoorw. 4½ pct, 1; Rusl. Cert. te Hamb. 5 pct. 1; Polen Loten fl. 600 *f* 1; Dito Loten 250 fl. *f* 1; Oostenr. Ween. B 5 pct., 8, Dito 2 pct. 7; Napels. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pct. 9; Sard. bij Hambro 5 pc. 9; Denem. dito 5 pc. 1; Braz. bij Roths. p. s. 500 5 pct. 98½; Dito te Lond. 1843 5 pc. 1; Louisiana bij Hope et C. 5 pc. 1; Mexic. te Londen 3 pc. 27¼, ⅜, ¼ excoup.; Dito Onb. 27¼, 5/16 excoup.; Gren., te Lond. p. s. 100 2½, 22. Dito Onb. 2 [illegible] Uitgesteld 1. Venez 3½, 3. Dito Uitg. 1, [illegible] ½, 8. Grieken, te Londen 5, 8⅝, ⅜. Ex. Coup.

De prijzen der genoteerde fondsen bleven meest alle nagenoeg op hun vorig standpunt, bij tamelijk veel affaire in Hollandsche, Spaansche en Oostenrijksche. Van laatstgenoemde echter is de prijs een weinig vooruitgegaan.

LONDEN, Donderdag 30 Junij. Consols 93⅜; Mexico 27¼. Kalme beurs met zeer weinig affaire of variatie.

PARIJS, Donderdag 30 Junij. Fransche 3 pct. 76.35; dito 4½ pct. 101.05; Spanje 1 pct. 22⅝; dito Binnenl. 3 pct. 43; Belg. 4½ pct. 97; Russ. 4½ pct. 101; Piemont 5 pct. 98.25; Oostenr. 5 pct. 86¼.

De Fransche 3 pcts. 25 cs. en 4½ pcts. 35 cs. lager, Spaansche ⅛ à ¼ flaauwer. De overige onveranderd.

Bij JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.